

K E L T A I N E N K I R J A S T O

KAZUO ISHIGURO

KLARA

ja
AURINKO

NOBEL

K E L T A I N E N K I R J A S T O

KAZUO ISHIGURO:

- Silmissä siintävät vuoret (1982, suom. 1984)
Menneen maailman maalari (1986, suom. 1988)
Pitkän päivän ilta (1989, suom. 1990)
Me orvot (2000, suom. 2002)
Ole luonani aina (2005, suom. 2006)
Yösoittoja (2009, suom. 2011)
Surullinen pianisti (1995, suom. 2019)
Klara ja aurinko (2021, suom. 2021)

KAZUO ISHIGURO

Klara ja aurinko

Suomentanut

HELENE BÜTZOW

TAMMI
HELSINKI

Englanninkielinen alkuteos
Klara and the Sun ilmestyi Isossa-Britanniassa 2021.
Copyright © Kazuo Ishiguro 2021
Suomenkielinen laitos © Helene Bützow ja Tammi 2021
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.
ISBN 978-952-04-2720-7
Painettu EU:ssa

Äitini Shizuko Ishiguron (1926–2019) muistolle

Ensimmäinen osa

Kun Rosa ja minä olimme uusia, oleskelimme myymälän keskellä, lähellä aikakauslehtipöytää, ja näin yli puolet ikkunasta. Pystyimme siis tarkkailemaan elämää ulkona – ohikulkevia toimistotyöntekijöitä, takseja, juoksijoita, matkailijoita, Kerjäläismiestä koiransa kanssa, ja näimme RPO-rakennuksen alaosan. Kun olimme olleet myymälässä jonkin aikaa, Johtajatar antoi meille luvan mennä näyteikkunan luo ja näimme, kuinka korkea RPO-rakennus todellisuudessa oli. Ja jos satuimme paikalle oikeaan aikaan, näimme Auringon kulkemassa reittiään, ylittävän rakennukset meidän puoleltamme RPO:n puolelle.

Kun minulla oli ilo nähdä Aurinko matkallaan, kallistin päätäni taaksepäin saadakseni mahdollisimman paljon hänen ravintoaan, ja jos Rosa oli kanssani, neuvoin häntä tekemään samoin. Parin minuutin kuluttua jouduimme menemään takaisin paikoillemme, ja kun olimme uusia, se huolestutti meitä kovin, koska myymälän keskiosasta ei nähnyt Aurinkoa, ja voimamme hupenivat sen takia. Keinoystävä Rex, joka oli silloin kanssamme, sanoi ettei siitä tarvinnut olla huolissaan, koska Auringolla oli omat keinonsa tavoittaa meidät missä

tahansa. Hän osoitti lattialautoja ja sanoi: ”Tuossa on auringonkuvio. Jos teitä huolettaa, voitte koskettaa sitä ja saada uutta voimaa.”

Myymälässä ei ollut asiakkaita, kun Rex sanoi sen, ja Johtajatar järjesti jotakin Punaisille hyllyille, enkä halunnut häiritä häntä kysymällä lupaa. Vilkaisin Rosaa, ja kun hän katsoi ilmeettömästi takaisin, astuin kaksi askelta eteenpäin, kyykistyin ja ojensin molemmat kädet kohti auringonkuviota lattiassa. Mutta kuvio hävisi heti, kun sormeni koskettivat sitä, ja vaikka tein kaiken minkä pystyin – taputtelin kohtaa, jossa se oli ollut, ja kun taputtelu ei auttanut, hieroin lattialautoja käsilläni – kuvio ei tullut takaisin. Kun nousin pystyyn, keinoystävä Rex sanoi:

”Klara, sinä olit ahne. Te KY-tytöt olette aina ahneita.”

Vaikka olin silloin uusi, mieleeni juolahti heti, että se ei ehkä ollut minun vikani; että Aurinko oli ehkä vetänyt kuvion sattumalta pois juuri, kun kosketin sitä. Mutta KY Rexin ilme oli yhä vakava.

”Klara, otit kaiken ravinnon itsellesi. Katso, nyt on melkein pimeää.”

Oli totta, että valo myymälässä oli hiipunut hämäräksi. Ulkona jalkakäytävällä lyhtypylvään Pysäköintikielto-merkki näytti harmaalta ja himmeältä.

”Olen pahoillani”, sanoin Rexille ja käännysin sitten puhuttelemaan Rosaa. ”Olen pahoillani. Ei ollut tarkoitus ottaa kaikkea itselleni.”

”Sinun takiasi menetän voimani illalla”, KY Rex sanoi.

”Lasket leikkiä”, minä sanoin. ”Tiedän sen.”

”En laske leikkiä. Voisin tulla jo nyt huonovointiseksi. Ja entä KY:t myymälän perällä? Heissä on jo jotakin viikaa. Ja nyt he menevät varmasti huonompaan kuntoon. Klara, sinä olet ahne.”

”En usko sinua”, minä sanoin mutta en ollut enää varma. Katsoin Rosaan, mutta hänen ilmeensä oli edelleen tyhjä.

”Minä voin huonosti jo nyt”, KY Rex sanoi. Hän lyyhistyi eteenpäin.

”Mutta sanoit itse juuri äsken. Auringolla on keinonsa tavoittaa meidät. Lasket leikkiä, minä tiedän sen.”

Onnistuin lopulta vakuuttamaan itselleni, että KY Rex kiusasi minua. Mutta vaistosin sinä päivänä, että olin tahtomattani saanut Rexin ottamaan esiin jotakin ikävää, jotakin mistä myymälän keinoystävät olivat mieluiten vaiti. Vähän myöhemmin KY Rexille tapahtui se, mikä sai minut ajattelemaan, että vaikka hän oli silloin laskenut leikkiä, oli hän samalla ollut jollakin lailla toisissaan.

Oli kirkas aamu, eikä Rex ollut enää kanssamme, koska Johtajatar oli siirtänyt hänet etualkoviin. Johtajatar sanoi aina, että jokainen paikka oli tarkasti harkittu ja että meidät valittaisiin yhtä todennäköisesti paikassa kuin paikassa. Me kaikki kuitenkin tiesimme, että myymälään tulevan asiakkaan katse osui ensimmäiseksi etualkoviin, ja Rex oli tietysti hyvillään kun oli hänen vuoronsa päästä sinne. Katsoimme myymälän keskiosassa, kuinka hän seisoi siellä leuka koholla, kauttaaltaan Auringon kuvioimana, ja kerran Rosa kumartui

sanomaan minulle: ”Eikö hän olekin ihanan näköinen! Hän löytää varmasti pian kodin!”

Rex oli kolmatta päivää etualkovissa, kun myymälään tuli tyttö äitinsä kanssa. En ollut kovin hyvä päättelämään kenenkään ikää, mutta arvioin tytön iäksi kolme-toista ja puoli vuotta, ja luulen nyt, että olin oikeassa. Äiti oli toimistotyöntekijä, vaatteista ja kengistä päätellen korkeassa asemassa. Tyttö meni suoraan Rexin luo ja pysähtyi tämän eteen, äiti puolestaan tuli hitaasti lähemmäksi, katsahti meihin ja jatkoi myymälän takaosaan, missä kaksi keinoystävää istui Lasipöydällä ja heilutteli jalkojaan vapaasti, niin kuin Johtajatar oli käskenyt. Äiti kutsui tyttöä jossakin vaiheessa, mutta tyttö ei reagoi vaan katsoi yhä Rexin kasvoja. Sitten lapsi ojensi käntensä ja sivelivät Rexin käsivartta. Rex ei sanonut mitään, ei tietenkään, hymyili vain tytölle ja pysyi paikallaan, juuri niin kuin meidän oli käsketty tehdä, jos joku asiakas osoitti erityistä kiinnostusta.

”Katso!” Rosa kuiskasi. ”Tyttö valitsee hänet! Hän rakastaa Rexiä. Rex on onnekas!” Tuuppasin Rosaa, jotta hän olisi hiljaa, sillä kuka tahansa saattoi kuulla meidät.

Sitten tyttö kutsui äitiä, ja he seisoivat yhdessä keinoystävä Rexin edessä, katsoivat häntä päästä jalkoihin ja koskettelivat häntä. Äiti ja tytär neuvottelivat hiljaa, ja kuulin tytön sanovan: ”Mutta äiti, se on täydellinen. Se on kaunis.” Hetkeä myöhemmin hän sanoi: ”Äiti hei, älä viitsi.”

Siinä vaiheessa Johtajatar oli siirtynyt hiljaa heidän taakseen. Lopulta äiti kääntyi kysymään Johtajattarelta:

”Mikä malli tämä on?”

”Se on B2”, Johtajatar vastasi. ”Kolmatta sarjaa. Rex on täydellinen kumppani sopivalle lapselle. Se rohkaisee nuorena henkilössä erityisesti tunnollista ja työtehtävistä asennetta.”

”Se ei olisi lainkaan pahitteeksi tälle nuorelle naiselle.”

”Äiti, se on aivan täydellinen.”

Sitten äiti sanoi: ”B2, kolmas sarja. Eikö niillä ollutkin ongelmia aurinkoenergian hyödyntämisessä?”

Hän sanoi sen noin vain, Rexin kuullen, hymy yhä kasvoillaan. Myös Rex hymyili, mutta lapsi näytti kummastuneelta ja pälyili Rexistä äitiinsä.

”On totta, että kolmannessa sarjassa oli aluksi pieniä ongelmia. Mutta puheet niistä olivat suuresti liioiteltuja. Normaalisti valaistussa ympäristössä ongelmia ei ilmene lainkaan.”

”Olen kuullut, että energianottovaikeudet voivat johtaa muihinkin ongelmiin”, äiti sanoi. ”Jopa käyttäytymisessä.”

”Kaikella kunnioituksella, rouva, kolmannen sarjan mallit ovat tuoneet suurta iloa monille lapsille. Huoleen ei ole syytä, ellei satu asumaan Alaskassa tai kaivoskuilussa.”

Äiti katsoi edelleen Rexiä. Lopulta hän pudisti päätään. ”Anteeksi nyt, Caroline. Ymmärrän kyllä, miksi pidät siitä. Mutta se ei sovi meille. Etsimme toisen, joka on aivan täydellinen.”

Rex hymyili, kunnes asiakkaat lähtivät, ja vielä senkin jälkeen osoittamatta minkäänlaista surua. Silloin muistutin hänen leikinlaskunsa ja olin varma, että kysymykset

Auringosta ja siitä, kuinka paljon hänen ravintoaan pystyimme vastaanottamaan, olivat pyörineet jo jonkin aikaa Rexin mielessä.

Nyt tietysti ymmärrän, että Rex ei ollut ainoa. Mutta virallisesti ongelmaa ei ollut – jokainen meistä täyttää laatuvaatimukset, jotka takaavat sen, ettei esimerkiksi sijaintimme huoneessa tai muut vastaavat tekijät vaikuta meihin mitenkään. Silti keinoystävä tuntee olonsa raukeaksi oltuaan muutaman tunnin pois Auringosta ja alkaa pelätä, että hänessä on jotakin vikaa – että hänessä on jokin ainutkertainen virhe, joka paljastuessaan estää kodin löytämisen.

Se selitti osittain, miksi ajattelimme usein ikkunassa olemista. Jokaiselle oli luvattu oma vuoro, ja jokainen meistä odotti sitä kovasti. Se johtui osittain siitä, että edustimme silloin myymälää ulkomailmalle, ja Johtajatar nimitti sitä ”erityiseksi kunniaksi”. Ja sanoipa Johtajatar mitä tahansa, me kaikki tietysti tiesimme, että valinta osui todennäköisimmin heihin, jotka olivat päässeet ikkunaan. Mutta tärkein seikka, jonka kaikki hiljaa mielessään ymmärsivät, oli Aurinko ja hänen ravintonsa. Rosa otti sen kerran kuiskaten puheeksi kanssani vähän ennen meidän vuoroamme.

”Klara, luuletko, että saamme ikkunassa niin paljon hyvyttä, että emme enää koskaan kärsi puutetta?”

Olin vielä silloin uusi enkä osannut vastata, vaikka sama kysymys oli ollut minunkin mielessäni.

Kun vuoromme viimein tuli, Rosa ja minä astuimme eräänä aamuna näyteikkunaan ja pidimme tarkasti

huolen siitä, että emme kaataneet mitään, toisin kuin toinen kaksikko edellisellä viikolla. Myymälä oli tietysti vielä kiinni ja ajattelin, että kaihdin olisi kokonaan alhaalla. Mutta kun olimme istuutuneet raidalliselle sohvalle, huomasin että kaihtimen alapuolella oli kapea aukko – Johtajatar oli varmasti nostanut sitä tarkistaessaan, että kaikki oli valmista meitä varten – ja Auringon valosta muodostui loistava suorakulmio, joka ulottui korokkeelle ja päättyi tarkkaan rajaan aivan meidän edesämme. Meidän piti vain ojentaa jalkojamme hiukan saadaksemme ne lämpöön. Tiesin, että olipa vastaus Rosan kysymykseen mikä tahansa, saisimme niin paljon ravintoa että se riittäisi pitkäksi aikaa. Ja kun Johtajatar painoi katkaisijaa, ja kaihdin kiipesi kokonaan ylös, olimme keskellä kirkasta valoa.

Minun täytyy tässä yhteydessä tunnustaa, että olen aina halunnut näyteikkunaan myös syystä, joka ei liity mitenkään Auringon ravintoon eikä valituksi tulemiseen. Toisin kuin useimmat keinoystävät, toisin kuin Rosa, olen aina halunnut nähdä enemmän ulkomaailmaa ja nähdä sen tarkasti. Kun kaihdin sitten nostettiin ja minulle valkeni että minut erotti jalkakäytävästä pelkkä lasi ja olin vapaa katsomaan läheltä ja kokonaisuudessaan paljon sellaista, mistä olin aikaisemmin nähnyt vain kulmia ja reunoja, olin niin innoissani että melkein unohdin Auringon ja hänen suopeatensa meitä kohtaan.

Näin ensimmäisen kerran, että RPO-rakennus oli todellisuudessa tehty erillisistä tiilistä ja että se oli

vaaleankeltainen eikä valkoinen, niin kuin olin aina ajatellut. Näin senkin, että rakennus oli paljon korkeampi kuin olin kuvitellut – siinä oli kaksikymmentäkaksi kerrosta – ja jokaisen samanlaisen ikkunan alareunaa oli korostettu erityisellä ulkonemalla. Näin, että Aurinko oli vetänyt vinoviivan RPO-rakennuksen julkisivun poikkisiten, että toisen puolen kolmio näytti melkein valkoiselta, kun taas toinen puoli näytti hyvin tummalta, vaikka tiesin rakennuksen olevan kauttaaltaan vaaleankeltainen. Näin kaikki ikkunat katonharjaan asti ja lisäksi näin joskus sisällä ihmisiä, jotka seisoivat, istuivat tai liikkuivat edestakaisin. Kadulla näin ohikulkijoita ja heidän erilaisia jalkineitaan, paperimukeja, olkalaukkuja ja pieniä koiria, ja jos halusin, saatoin seurata ketä tahansa katseellani koko matkan suojatielle ja toisen Pysäköintikieltomerkin ohi sinne asti, missä kaksi huoltamismiestä seisoivat viemärin vieressä ja osoitti kädellään. Näin taksien sisälle, kun ne hidastivat päästääkseen ihmiset suojatien yli – näin matkustajan päähineen ja kuljettajan sormet jotka naputtivat ohjauspyörää.

Päivä jatkui, Aurinko piti meidät lämpiminä, ja näin, että Rosa oli hyvin iloinen. Huomasin myös sen, että hän ei katsonut juuri mitään, vaan hänen katseensa oli kiinnittynyt ensimmäiseen Pysäköintikieltomerkkiin suoraan edessämme. Hän käänsi päätään vain, jos osoitin jotakin, mutta menetti nopeasti mielenkiintonsa ja alkoi taas tuijottaa jalkakäytävää ja liikennemerkkiä.

Rosa katsoi muualle vain silloin, kun jalankulkija pyyhkäisi ikkunan eteen. Niissä olosuhteissa teimme niin

kuin Johtajatar oli neuvonut; otimme kasvoillemme ”neutraalin” hymyn ja kohdistimme katseen kadun toiselle puolelle, tiettyyn pisteeseen RPO-rakennuksen keskellä. Kiusaus katsoa jalankulkijaa tarkemmin oli suuri, mutta Johtajatar oli selittänyt, että katsekontaktin ottaminen sellaisella hetkellä oli hyvin rahvaanomaista. Meidän oli määrä reagoida vain silloin, kun jalankulkija erityisesti viittoili meille tai puhutteli meitä lasin läpi, ei koskaan aikaisemmin.

Osa pysähtyjistä ei kiinnittänyt meihin mitään huomiota. He halusivat vain riisua urheilujalkineensa ja tehdä sille jotakin, tai heidän piti painella pitkulaispäättään. Mutta jotkut tulivat aivan ikkunan eteen ja töllistelivät sisään. Monet heistä olivat lapsia, suunnilleen sen ikäisiä joille meidät oli suunniteltu, ja he näyttivät ilahtuvan nähdessään meidät. Lapsi tuli innostuneena lähemmäksi, yksin tai aikuisensa kanssa, osoitti, nauroi, ilveili, koputti lasiin, vilkutti.

Joskus – opin nopeasti tarkkailemaan ihmisiä ikkunan edessä niin, että näytin tuijottavan RPO-rakennusta – joskus lapsi jäi seuraamaan meitä, ja silmissä oli surua tai joissakin tapauksissa vihaa, aivan kuin olisimme tehneet jotakin väärää. Sellainen lapsi saattoi muuttua seuraavassa hetkessä ja alkaa nauraa tai vilkuttaa niin kuin muutkin, mutta opin jo toisena näyteikkunapäivänä erottamaan heidät muista.

Yritin puhua asiasta Rosalle kolmannen tai neljännen sellaisen lapsen jälkeen, mutta hän hymyili ja sanoi: ”Klara, sinä murehdit liikaa. Lapsi oli varmasti aivan

tyytyväinen. Miksi ei olisi tällaisena päivänä? Koko kaupunki on tänään iloinen.”

Mutta kolmannen päivän jälkeen puhuin asiasta Johtajattarelle. Hän oli kehunut meitä siitä, että olimme olleet näyteikkunassa ”kauniisti ja arvokkaasti”. Myymälän valot oli jo silloin himmennetty, ja nojasimme seinään myymälän perällä. Jotkut meistä selailivat kiinnostavia aikakauslehtiä ennen nukkumaanmenoa. Rosa oli vieressäni, ja näin hänen olkapäistään, että hän oli jo puoliuussa. Joten kun Johtajatar kysyi, olinko tyytyväinen päivään, tartuin tilaisuuteen ja kerroin ikkunan eteen pysähtyvistä surullisista lapsista.

”Klara, olet aivan omaa luokkaasi”, Johtajatar sanoi hiljaisella äänellä, jotta ei häiritsisi Rosaa ja muita. ”Huomaat ja omaksut todella paljon.” Johtajatar pudisti päätään kuin ihmetellen. Sitten hän sanoi: ”Sinun on ymmärrettävä, että olemme hyvin erityinen myymälä. On paljon lapsia, joista olisi ihana saada sinut, saada Rosa tai kuka tahansa teistä. Mutta heillä ei ole siihen mahdollisuutta. Olette heille saavuttamattomia. Sen takia he tulevat ikkunan eteen, haaveilemaan teistä. Mutta sitten he muuttuvat surullisiksi.”

”Johtajatar, sellainen lapsi. Voisiko sellainen lapsi saada keinoystävän kotiinsa?”

”Ehkä ei. Ei ainakaan sellaista kuin sinä. Joten jos joku lapsi sanoo jotakin ikävää lasin läpi, katsoo sinua oudosti, katkerasti tai surullisesti, älä kiinnitä siihen huomiota. Sellainen lapsi on todennäköisimmin turhautunut.”

”Sellainen lapsi ilman keinoystävää on varmasti yksinäinen.”

”Niin, sitäkin”, Johtajatar sanoi hiljaa. ”Yksinäinen.”

Johtajatar painoi katseensa ja oli hiljaa, joten minä odotin. Sitten hän yhtäkkiä hymyili, ojensi kätensä ja otti varovaisesti minulta kiinnostavan aikakauslehden jota olin tarkastellut.

”Hyvää yötä, Klara. Ole huomennakin yhtä upea kuin tänään. Äläkä unohda. Sinä ja Rosa edustatte meitä koko kadulle.”

Neljäs aamupäivämme näyteikkunassa oli melkein puolivälissä, kun näin taksin, joka hidasti vauhtia ja jonka kuljettaja kumartui ulos, jotta muut taksit päästäisivät hänet vaihtamaan kaistaa ja hän voisi ajaa myymälämme eteen. Josien katse oli pysähtynyt minuun, kun hän nousi autosta jalkakäytävälle. Tyttö oli kalpea ja laiha, ja kun hän tuli lähemmäksi, näin että hän ei kävellyt samalla tavalla kuin muut jalankulkijat. Tytön käynti ei ollut varsinaisesti hidasta, mutta hän näytti pysähtyvän jokaisen askeleen jälkeen varmistaakseen, että oli yhä turvassa eikä kaatuisi. Arvioin hänen iäkseen neljätuloista ja puoli vuotta.

Kun hän oli niin lähellä näyteikkunaa, että muut jalankulkijat kiersivät hänet takaa, hän pysähtyi ja hymyili minulle.

”Hei”, hän sanoi lasin läpi. ”Hei, kuuletko minut?”

Rosa katsoi RPO-rakennusta niin kuin oli neuvottu. Mutta koska minua oli puhuteltu, saatoin katsoa suoraan lapseen, vastata hymyyn ja nyökätä rohkaisevasti.

”Ihan totta, vai?” kysyi Josie – vaikka en tietenkään tiennyt silloin, että se oli hänen nimensä. ”Kuulen oman ääneni vain nipin napin. Kuuletko oikeasti?”

Nyökkäsin uudestaan, ja Josie pudisti päätään, kuin se olisi tehnyt häneen vaikutuksen.

”Vau.” Hän vilkaisi olkansa yli – hän teki senkin hyvin varovaisesti – taksia, josta oli juuri noussut. Ovi oli samassa asennossa, johon hän oli sen jättänyt, auki jalkakäytävälle, ja takapenkillä istui yhä kaksi henkilöä, jotka puhuivat ja osoittivat jotakin suojatien toisella puolella. Josie vaikutti tyytyväiseltä siihen, että hänen aikuisensa eivät aikoneet nousta autosta, ja otti vielä askelen lähemmäksi niin, että hänen kasvonsa olivat melkein kiinni ikkunassa.

”Näin sinut eilen”, hän sanoi.

Muistelin edellistä päivää, mutta en löytänyt muistikuvaa Josiesta ja katsoin häneen yllättyneesti.

”Hei, älä ota mitään paineita et olisi mitenkään voinut nähdä minua. Menin tyyliin taksilla ohi enkä edes kovin hitaasti. Mutta näin sinut ikkunassa ja vaadin sen takia äitiä pysähtymään tänään juuri tässä.” Hän katsoi jälleen taakseen, myös tällä kertaa varovaisin liikkein. ”Vau. Hän puhuu *vieläkin* rouva Jeffriesin kanssa. Aika kallista rupattelua, eikö? Taksamittari raksuttaa koko ajan.”

Huomasin silloin, että Josien kasvot tulvivat ystävällisyyttä hänen nauraessaan. Outoa kyllä, mietin samalla ensimmäisen kerran, mahtoiko hän olla niitä yksinäisiä lapsia, joista Johtajatar ja minä olimme puhuneet.

Hän katsahti Rosaan – joka tuijotti yhä kuuliaisesti RPO-rakennusta – ja sanoi: ”Kaverisi on tosi söpö.” Josie katsoi taas minuun sanoessaan sen. Hän katsoi minua hiljaa monta sekuntia, ja aloin pelätä, että hänen aikuisensa tulisivat autosta, ennen kuin hän puhuisi enemmän. Mutta sitten tyttö sanoi:

”Arvaa mitä. Kaveristasi tulee täydellinen ystävä jollekulle toiselle. Mutta kun ajoimme eilen ohi, ja näin *sinut*, ajattelin, tuo se on, tuo on se keinoystävä jota olen etsinyt!” Hän nauroi taas. ”Anteeksi. Se taitaa kuulostaa epäkunnioittavalta.” Hän kääntyi taas taksiin päin, mutta takapenkillä istuvat henkilöt eivät osoittaneet poistumisen merkkejä. ”Oletko ranskalainen?” Josie kysyi. ”Näytät jotenkin ranskalaiselta.”

Hymyilin ja pudistin päätäni.

”Edelliseen tapaamiseen tuli kaksi ranskalaista tyttöä”, Josie sanoi. ”Kummallakin oli samanlainen tukka kuin sinulla, kivan lyhyt. Se näytti söpöltä.” Hän katsoi minua taas hiljaa, ja arvelin nähneeni pienen surun merkin, mutta olin silloin uusi enkä voinut olla aivan varma. Sitteen hän piristyi ja sanoi:

”Hei, eikö teille tule siinä kuuma? Haluatteko juotavaa tai jotain?”

Pudistin päätäni, nostin kämmenet ylöspäin osoittaakseni, kuinka ihanaa oli nauttia yllemme tulevasta Auringon ravinnosta.

”Niin tietysti. En ajatellut loppuun asti. Tehän viihdytte auringossa, eikö?”

Hän kääntyi taas ja katsoi tällä kertaa rakennusten

kattoja. Aurinko oli samalla hetkellä taivasaukossa, ja Josie siristi heti silmiään ja kääntyi jälleen minuun päin.

”En tajua, miten pystytte siihen. Tarkoitin, että katsomaan aurinkoa tuolla lailla sokaistumatta. Minä en kestä sekuntiakaan.”

Hän nosti käden otsalleen ja kääntyi uudestaan, ei kuitenkaan Aurinkoon päin vaan katsomaan RPO-rakennuksen huippua. Muutaman sekunnin kuluttua hän kääntyi taas puhumaan minulle.

”Sieltä katsoen näyttää varmasti siltä, että aurinko laskee tuon rakennuksen taakse, eikö? Ette siis ikinä näe, mihin se oikeasti laskee.” Hän vilkaisi taakseen varmistukseksi, että aikuiset olivat vielä taksissa, ja jatkoi: ”Siellä missä me asumme, ei ole mitään edessä. Minun huoneestani näkee suoraan, mihin aurinko laskee. Näkee tarkasti paikan, jonne se menee yöksi.”

Näytin varmasti yllättyneeltä. Huomasin näkökentän reunassa, että Rosa unohti tehtävänsä ja tuijotti nyt Josieta ällistyneenä.

”Mutta auringonnousu aamulla ei näy”, Josie sanoi. ”Mäet ja puut ovat edessä. Vähän sama juttu kuin täällä. Mutta minun huoneeni edessä on tyhjää ja avaraa. Näet sitten, jos muutat meille.”

Ensin yksi ja sitten toinen aikuinen nousi taksista jalkakäytävälle. Josie ei nähnyt heitä mutta saattoi kuulla jotakin, sillä hän alkoi puhua nopeammin.

”Vannon että se on totta. Ikkunasta näkee tarkasti, mihin aurinko laskee.”

KAZUO ISHIGURO on Japanissa 1954 syntynyt, vuodesta 1960 Englannissa asunut kirjailija. Hänen rakastetut romaaninsa *Ole luonani aina*, *Menneen maailman maalari* ja *Pitkän päivän ilta* ovat saaneet lukuisia kansainvälisiä palkintoja, ja niistä on tehty mieleenpainuvia elokuvia. Nobelin kirjallisuuspalkinnon Ishiguro sai vuonna 2017. *Klara ja aurinko* on hänen yhdeksäs suomennettu teoksensa.

Vähäeleinen ja paljonpuhuva romaani lähitulevaisuudesta, jossa ihmisyyden rajat taipuvat. Ishiguro katselee maailmaa poikkeuksellisen päähenkilönsä silmin ja kysyy mitä on rakkaus, mitä kuolevaisuus.

”Mestari-teos, joka paljastaa ihmisyyden kauneuden ja haurauden uudesta näkökulmasta.” THE GUARDIAN

”Sydäntä kylmäävä katse yksinäiseen, tuomittuun tulevaisuuteen, joka tuntuu liiankin todelliselta.” KIRKUS REVIEWS

Päälylys: Laura Lyytinen • Kuvat: Istockphoto

